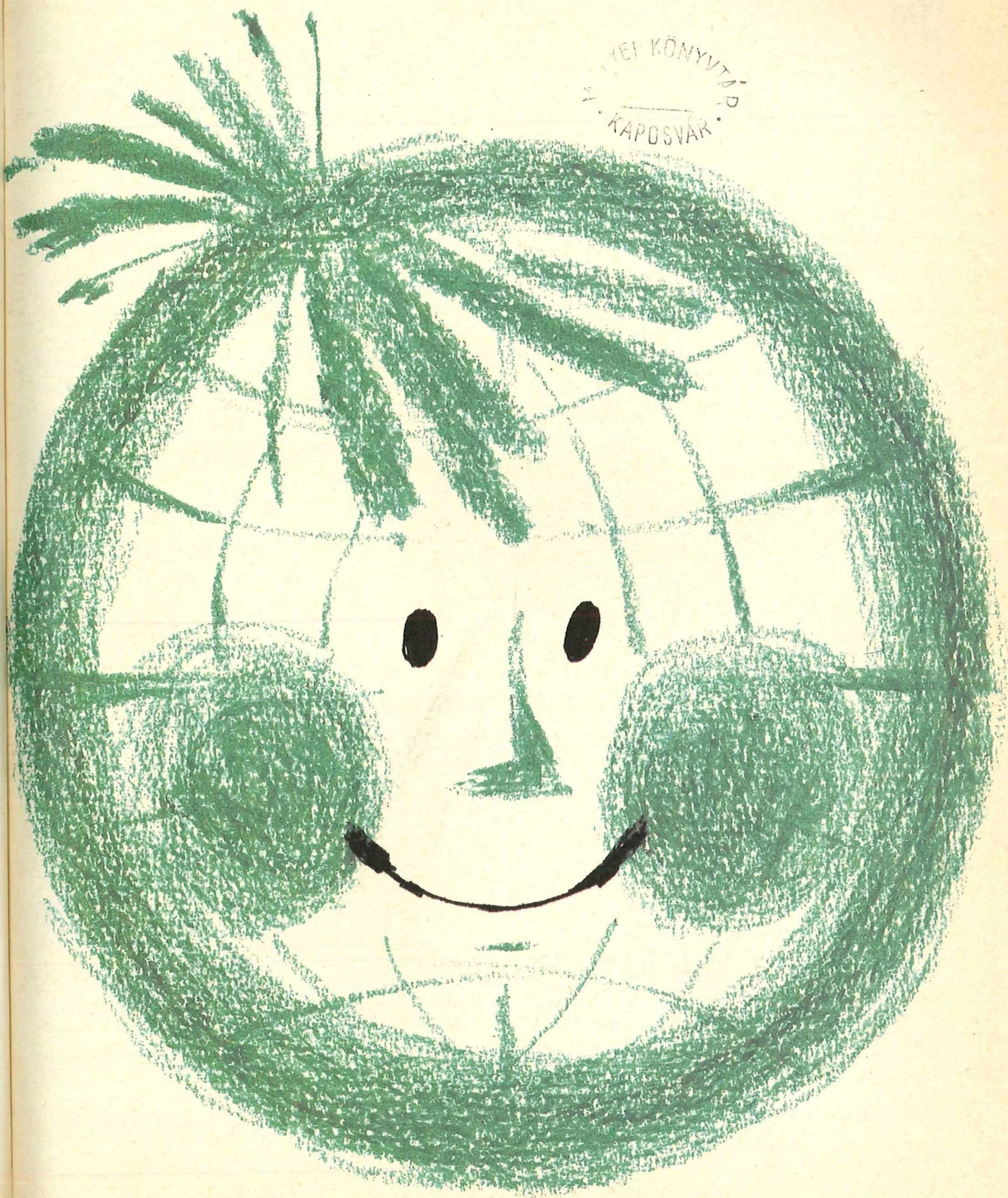
kisdobos

1986. MÁJUS



Áprily Lajos

Ragyogó nap

Az ég hajnaltól estig csudakék,
hegyek, szívek, temetők ragyogók.
Mámorosuljatok, fülemilék,
részegüljetek, fekete-rigók!



Kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetsége
lapja a 6—10 éveseknek
XXXV. évf., 5. sz.
Főszerkesztő: Jani Gabriella
Kiadja: az Ifjúsági Lap-
és Könyvkiadó Vállalat.
Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI.
Révay u. 16. 1374
Telefon: 116-660
Készült a Kossuth Nyomdában.
86.0199
Felelős vezető:
Bede István vezérigazgató
Index: 25442
HU ISSN 0450-3287

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége,
Budapest, Postafiók 100. 1502
Telefon: 660-162
Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő
postahivatalnál,
a Posta hírlapüzleteiben
és a Hírlapelőfizetési
és Lapellátási Irodánál
(HELIR) Budapest, V.,
József nádor tér 1. 1900,
közvetlenül vagy postautalványon,
valamint átutalással a HELIR
(215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj egy évre 60,— Ft.
Kéziratot nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza.
A címlapon Kass János grafikája

Néhány szó — virág helyett

Szép szokás, hogy ünnepen, születésnapon virággal köszöntjük az ünnepeltet. Legszívesebben magam is egy-egy szál virággal köszönteném a negyvenedik születésnapját ünneplő *úttörőmozgalmat,* üdvözölném a *gyerekeket* a nemzetközi gyermeknap alkalmából és köszönteném a béke évében, a béke hónapjában a *békét.* Mivel élő, színes virágokat nem adhatok, e sorokkal köszöntöm az ünnepelteket.

Köszöntöm a régvolt pajtáscsaládok pajtásait és a mai kisdobosokat, szövetségünk hajdani és jelenlegi tagjait. Mindazokat, akik egymást követve, negyven éven át éltették, gazdagították mozgalmunkat.

Mindenkinek más és más jelenti a mozgalmat. Kisdobos koromból nekem a „madarak és fák napja" évről évre ismétlődő, felejthetetlen kirándulásai jutnak eszembe: az esti készülődés, a hajnali csomagolás, a magunk főzte ebédek. Másoknak az őszi akadályversenyek, télapódélutánok, kisdobos háromtusa bajnokságok. Lehet, hogy nektek a mostani, tavaszi virágosítás. Ezekben a napokban kisdobosok ezrei ültetnek, palántálnak, locsolnak — közös elhatározással varázsolják szebbé az iskolaudvarokat, utcákat, erkélyeket.

A nyíló virágok titeket is köszöntenek majd a nemzetközi gyermeknapon. Ezt a napot mi felnőttek igyekszünk minden évben emlékezetessé tenni. Az idén nem csupán egy nap lesz a tiétek, hanem egy egész hét — az Úttörőhét.

Ünnepeljetek, játsszatok kedvetekre!

Az úttörőmozgalom negyven éve a béke négy évtizede is. Óvjuk, védjük közös kincsünket! Legyen mindenhol és mindig napfény, kék ég, béke!

Varga László
a Magyar Úttörők Szövetsége
főtitkára

Gianni Rodari

Béke és szivárvány

Kiderül, ha az esőnek vége,
fényes szivárvány feszül az égre,

fellobogózott gyönyörű nagy híd,
nyugvó nap fénye rajta aranylik.

Ilyenkor pompás látvány adódik:
nézni vörös, zöld s kék lobogóit.

De akkor látni csupán — milyen kár! —
hogyha a vihar rég elpihent már.

Nem volna úgy jobb, bölcsebb talán:
vihar se lenne egyáltalán?!

Vihar nélkül is szivárvány jönne,
nagy boldogságra, fel nagy örömre?!

Ujjongva várná a föld minden népe:
háború nélkül megjönne a béke!

Tótfalusi István fordítása

Bertold Brecht

Gyermekek kérése

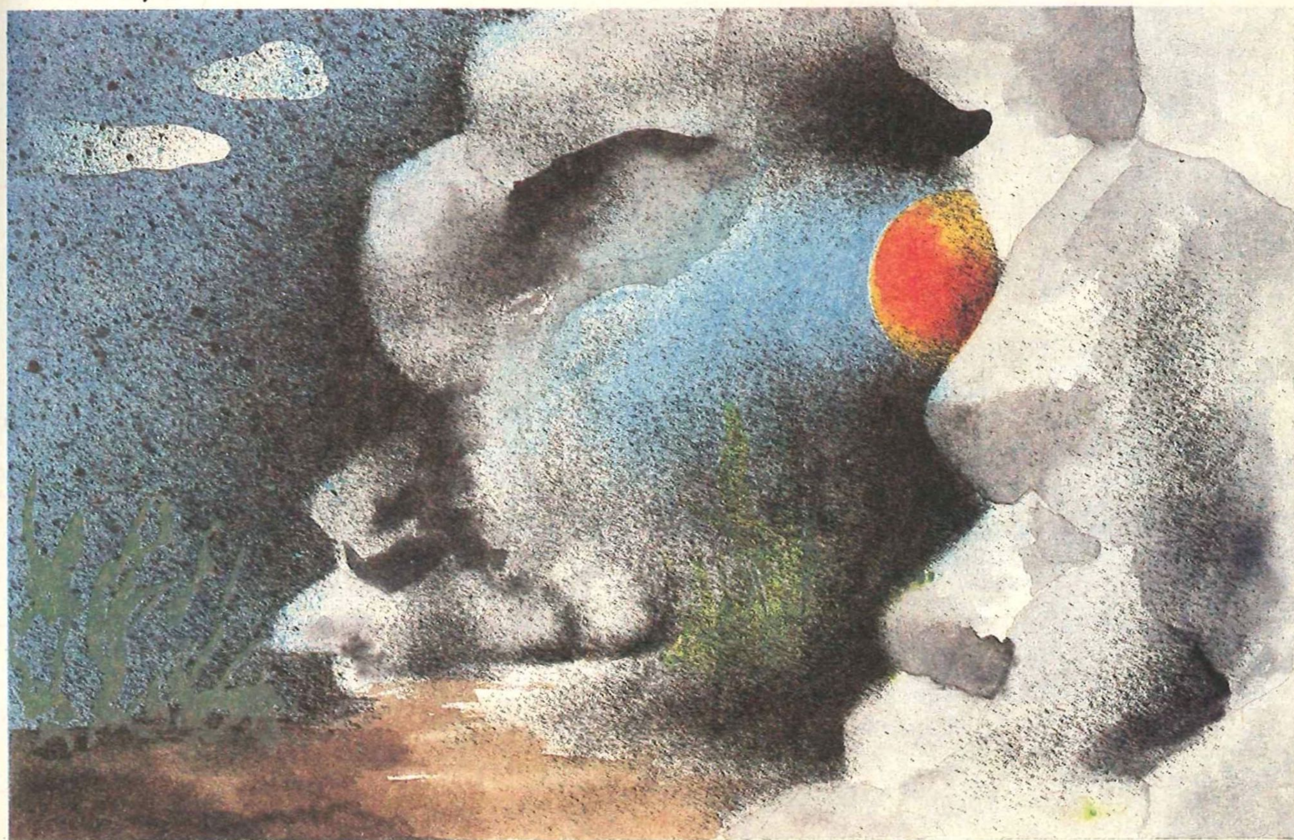
Ne égjen le a házunk.
Bombákat sose lássunk.
Nyugodtan aludjunk éjjel.
Ne legyen büntetés az élet.
Ne sírjanak az édesanyák.
Emberek egymást ne gyilkolják.
Építsenek békében hidat.
Akkor majd mindenki bízhat.
Ifjúság, legyen részed benne.
Öregedők, nektek is jó lenne.

Radnóti Miklós

Mese

Csöndesen alszik a hegy
kicsi barlangjában a béke;
még csecsemőnyi csupán,
szelíd őz szoptatja naponta
s rejteni szép hálót
fon a pók a bejárat elébe.

Kiss Ilona rajzai



Hervay Gizella

Rakétás-mese

Kobak addig vágyott egy űrrakétára, míg végül Gabika kapott. Piros volt és kék és zöld és sárga.

— Miért ilyen tarka? — vizsgálgatta Kobak.

— Nem látod, hogy olyan, mint a szivárvány? — büszkélkedett Gabika.

— És miért olyan, mint a szivárvány?

— Hogy a Mars-lakók ne vegyék észre. Akkor azt hiszik, hogy szivárvány, és én csak rájuk irányítom a rakétámat, és — bumm! — szétrobbantom őket.

— Én fehér rakétát csinálok — komolyodott el Kobak. — Olyan rakétát, ami nem robbant szét semmit sem.

— Hát akkor mire való?

— Repülni fog és énekelni.

És ahogy hazaért, rajzolt egy rakétát, és megmutatta a földgömbnek.

De a földgömbnek nem tetszett.

— Azt mondtad, hogy fehér rakétát rajzolsz.

— De fehér papírra nem lehet fehérrel rajzolni.

— De én fehér rakétát akarok! — fordult el a földgömb.

— Na várj csak! — mondta Kobak, és kivágta a rakétát. — Na, most már szép fehér.

— De lapos — kukkantott vissza a földgömb.

— Akkor felgömbölyítem és összeragasztom.

A földgömb visszafordult.

— Na lássam!

— Várj, mindjárt megszárad, és akkor beszélgethetsz vele.

— De én azt akarom, hogy repüljön.

— Repülni fog. De mielőtt elröpítem, elbúcsúzhatnál tőle. Hogy ne legyen nagyon egyedül az űrben.

— Jó. Megszáradt már?

— Meg.

— Akkor szerbusz, rakéta!

— Szerbusz, földgömb! Én most elrepülök. Ha nagyon unod magad, akkor pördülj hármat, és visszajövök.

Avval már fel is repült.

A földgömb várt, várt az asztalon, aztán unni kezdte magát.

— Gyere vissza! Gyere vissza! — kiabált a rakéta után.

De a rakéta nem hallotta.

— Gyere, mert pördülök! — kiáltotta megint, és háromszor megpördült maga körül.

— Hívtál, itt vagyok! — huppant mellé a rakéta.

— Merre jártál?

— A Holdban.

— Mit láttál?

— Hegyeket, tengereket.

— Mit csináltál?

— Repültem és rólad énekeltem.

— Jaj, de jó! — nevetett a földgömb. — És most játszol velem?

— Körberepüllek. Jó?

— Jó.

— De aztán elröpülök a Napba.

— De visszajössz?

— Visszajövök.

— És nem robbantod fel?

— Dehogy robbantom. Én éneklő repülő rakéta vagyok.

— És énekelsz rólam?

— Énekelek.

— Akkor jó utat!

— Viszontlátásra — intett vissza a rakéta, és felröppent a Napba.

Másnap Kobak zsebre dugott kézzel állt meg Gabika mellett.

— Nekem is van rakétám. Fehér.

— Nagy dolog! El se tud bújni a szivárvány mögé. Jön az én rakétám, és — bumm! — felrobbantja.

— De az én rakétám repül és énekel!

— Nagy dolog. Jön az én rakétám, és — bumm! — felrobbantja.

— De az én rakétám beszélget a földgömbbel. Reggel azt mondja neki, hogy „Jó reggelt, földgömb!", és akkor a földgömb pördül egyet örömében, és a tengerekből kiintegetnek a halak az uszonyukkal, és a tengericsikók kidugják a fejüket.

— És akkor jön az én rakétám, és — sutty! — lekaszabolja a tengericsikók fejét!

— Unalmas vagy — mondta Kobak, és — püff! — kiütötte Gabika kezéből a rakétát.

Bemutatjuk

Kass Jánost

Szegeden született 1927-ben. Az iparművészeti iskolában tanult kerámiát és a Képzőművészeti Főiskolán a grafikusi tanszéken diplomázott. Egy évig Lipcsében, Németországban folytatta tanulmányait. 1968-tól tanár az Iparművészeti Főiskolán. Kétszeres Munkácsy-díjas, érdemes művész. Gyerekeknek készült könyvei közül néhány: Arany János: Toldi, Petőfi Sándor: János vitéz, Zelk Zoltán: Tollászkodik a tavasz.

KEDVES KISDOBOS!

KÖSZÖNÖM A KÉRÉST,
HOGY KÜLDJEK
RAJZOT A LAPNAK.
HÁRY JÁNOS
TÖRTÉNETÉBŐL
KODÁLY ZOLTÁN
A NAGY ZENE-
SZERZŐ ÍRT
OPERÁT. EZ A
RAJZ A SOK KA-
LAND KÖZÜL
AZ EGYIK.



HÁRY JÁNOS
ELFOGJA
NAPOLEONT
A FRANCIÁK
CSÁSZÁRÁT.



HALLGASSÁTOK
MEG A ZENÉT
ÉS A TÖRTÉNETET.



Majd a gyerekek, Igazán gyerekjáték, Ezek a pesti gyerekek — három cím, egy ifjúsági regénytrilógia (három önálló, de tartalmában egymáshoz szorosan kapcsolódó mű) részei. A Majd a gyerekek nem csupán cím, hanem titkos jelszó és ígéret. Akik kitalálták és elsuttogták, a „sejtegyesület" tagjai gyerekek voltak. Azt ígérték, hogy majd rendbe hozzák, felépítik, megjavítják maguk körül a világot. A világ rá is szorult erre. A Majd a gyerekek történetének idején dúlt a háború, Budapest romokban hevert. A sejtegyesület tagjai Klimkó Gabi vezetésével indultak harcba. A történetből azóta történelem lett, de a még szebb holnapot ígérő jelszó ma is érvényes: **Majd a gyerekek!**

A pesti gyerekek Zsebőék udvarán gyülekeztek. Mindegyikük felöltötte a gondosan megőrzött sötétkék nadrágot, szoknyát, s a frissen mosott patyolatfehér inget. Felsorakoztak. Duci a menet élére állt, magasra emelte a kis piros zászlót, amely fürgén, büszkén, vidáman lengedezett. Gyurika megpörgette a kis dobot, s megindultak.

Amerre csak elhaladtak, mindenütt kiálltak a kapuba az abádi jó ismerősök — de talán még az ismeretlenek is, ha ugyan volt valaki Abádon, aki nem ismerte a csapatot —, szerencsés utat kívántak, s hosszan, szeretettel integettek, amíg a csapat el nem tűnt az utcaszöglet mögött.

Nagy Gergelyék udvarába alig tudtak bemasírozni, oly sokan vártak reájuk.

A csapat a teherautóhoz kanyarodott.

A teherautó előtt nyílegyenes sorban álltak az abádi gyerekek, elöl Andó Sanyi. Mindnyájan egyszerre emelték fel a jobb kezüket, egyszerre görbítették be a mutatóujjukat, és egyszerre kiáltották:

— Majd a gyerekek!

— Majd a gyerekek — visszhangozták Gabiék, és megálltak az abádi sorfallal szemközt.

Varga Pista nem győzött ámuldozni az abádiakon. A nagysefcsik füléhez hajolt.

— Te, ez micsoda? — kérdezte suttogva.

— Ezt elfelejtettük mondani. Ők is megalakították a csapatjukat — hangzott a suttogó válasz.

Erre a rövid beszélgetésre csak azért futotta az időből, mert Gabi azzal a nagy tömör gombóccal küszködött, amely elzárta a torkát, s amelyet sehogy se tudott legyűrni. Pedig okos, szép szónoklatra készült. De most, szemtől szembe abádi pajtásaival s körös-körül a sok komolyan figyelő felnőttel — egyszerre cserbenhagyta a hangja, cserbenhagyta az előre kitervelt beszéd minden szava. Csak a szíve maradt vele, az is dobogott, kopogott, s mindenképpen ki akart ugrani a melléből.

— Köszönöm... — susogta végre nagy erőfeszítéssel — nekünk ilyen... ilyen igazi nyarunk még sohase volt...

Az abádi és pesti gyerekek egy utolsó kézszorítást akartak váltani. A nézősereg is mozdult már, hogy körülfogja s megölelgesse a távozókat. Már-már felbomlott a rend, amikor a kerekedő zsongásba Duci magas, tiszta hangja hasított:

— Abádi csapat!

A sorok visszaigazodtak. A búcsúzkodók megtorpantak.

„Hát ebbe a Duciba meg mi ütött?" — gondolták a gyerekek.

„Ejnye, még mit eszelnek ki vajon ezek a pesti gyerekek?" — gondolták a felnőttek.

— Abádiak! — kiáltotta messzecsengő hangon Duci. — A csapat nevében átadom nektek...

Mint valami cirkuszi bűvész, egy kis piros selyemtekercset varázsolt elő valahonnan. A tekercset kibontotta, s meglengette a feje felett. Hajszálnyira ugyanolyan kis piros zászló volt, mint a csapaté. Rajta egy kéz, begörbített mutatóujjal, alatta a csapat köszöntése: „Majd a gyerekek."

— Most már tudhatod, mit varrogatott, amíg mi cipekedtünk! — súgta oda Dénesnek a nagysefcsik.

— Átadom nektek ezt a zászlót! — folytatta Duci. — Ez jár nektek, mert együtt verekedtünk, és együtt dolgoztunk Abád és Budapest becsületéért. De azért is jár, mert most már ti is csapat vagytok. Tessék, vigyázzatok rá!

Átnyújtotta a zászlót. Az udvaron mindenki éljenzett.

A zászlóátadást követő lelkesedés Gyurikát is magával ragadta.

— Ha ők csapat, akkor dob is kell nekik! — kiáltotta, s a kis dobot Mártika nyakába akasztotta.

A gépkocsi elindult, lépésben kikanyarodott az udvarról, s lépésben gördült végig a főutcára vezető sikátoron. Nyomában ott haladt az abádi csapat. Fülep Misi büszkén lengette az új piros zászlót, Mártika buzgón, bár minden ütem híján pergette a dobot.

A főútra érve felbúgott az autó motorja.

— Majd a gyerekek! — kiáltották Gabiék oly torokszakasztó lelkesedéssel, hogy a fákról felrebbentek a madarak.

Egy teljes hét játék

A pécsi 1298. számú Gergely Márta Kisdoboscsapat tervei

A mi iskolánkba csak alsó tagozatosok járnak. Kisdobostanácsunk már februárban megindította a születésnapi stafétát. A másodikos kisdobosok az úttörőmozgalom 40 évének akcióit és jelvényeit gyűjtötték össze. Olyan gyönyörűeket találtak, hogy szinte irigyeltük a régi kisdobosokat. A harmadikos és negyedikes rajok úttörő-történeteket gyűjtöttek régi kisdobosoktól, úttörőktől, úttörővezetőktől. Albumban örökítettük meg a legszebbeket, legérdekesebbeket. Kutatási eredményeinket felhasználjuk az úttörőheti akadályversenyen is.

Az úttörőhét nálunk május 23-án kezdődik. Ekkor tesznek ígéretet az elsősök, fogadalmat a negyedikesek. A következő napon egy csodálatos „Gyermeknapi kavalkád" vár ránk. A harmadik napon kirándulás kínál sok szép élményt. A negyedik nap eseménye az akadályverseny lesz. Az ünnepi hét záró napja az ötödik. Kiállítást rendezünk az egész évi gyűjtőmunkánkból. Érdekes programot ígér a bábszakkör.

A születésnapra egyik társunk, Bauer Gábor és nagypapája, aki amatőr festő, közös képkiállítást rendez iskolánkban.

Nagyon várjuk már a születésnapi rendezvénysorozatot, mert akkor egy hétig ünnepelni és játszani fog az egész csapat!

Előre!

Arató Zita kisdobostanács-titkár

Régi és új jelképek

A székesfehérvári 4842. számú Dr. Münnich Ferenc Úttörőcsapat

Úttörőcsapatunk negyedik osztályos kisdobosai a jubileumi úttörőévben azt vállalták, hogy felkutatják a Kisdobos és a Pajtás újság történetét; megismerkednek a csillebérci, zánkai úttörőtábor és az Úttörővasút történetével; 4 alkalommal 4 kilométeres gyalogtúrán vesznek részt.

A szeptemberben elindult születésnapi stafétában a rajok a kisdobos- és úttörő-múlttal kapcsolatos kutatási feladatokat kaptak. Vállaltuk, hogy tablókat készítünk a régi úttörők jelképeiről, jelvényeiről. A hajdani táborozásokról, avatásokról fényképeket, emléktárgyakat, adatokat gyűjtöttünk szüleinktől, nagyszüleinktől. Felkerestük a könyvtárakat, még a levéltárba is elmentünk. Megismerkedtünk a seregélyesi és a székesfehérvári testvérrajjal egy vidám klubdélutánon. A barátkozást tavasszal, közös kiránduláson folytattuk.

Szeretjük városunkat, ezért elhatároztuk, hogy bekapcsolódunk a Városszépítő Egyesület munkájába is. Így ünnepeljük meg itt, Székesfehérváron az úttörőmozgalom 40. születésnapját.

Pusztai Márta rajtitkár
Herczeg Zsolt kisdobostanács-titkár



Kongresszusra készül a KISZ

Remek, ha van az embernek nagytestvére. Lemegy helyettünk a közértbe, segít cipelni az üres üvegeket, elmagyarázza a matekot, kisebb kölcsönt is ad. Ezen kívül sok mindent meg lehet tudni tőle. Azt például, mi az a KISZ. Mert újabban a tévé, rádió is mondja: közeledik a KISZ-kongresszus. Ha az ember nagytestvére KISZ-tag, vagyis belépett a Kommunista Ifjúsági Szövetségbe, akkor ez a hír félig világos. A másik fele kiderül az értelmező kéziszótárból: a kongresszus „nagyszámú meghívott résztvevőnek nagy fontosságú kérdésről tartott tanácskozása."

És akinek nincs nagytestvére?

Legjobb, ha választ magának egyet. Vagy többet. Esetleg nem testvért, hanem segítőtársat, „pártolótagot", barátot. Olyan fiút vagy lányt, aki szívesen forgolódik a kicsik között. Lehet az a barát KISZ-tag, ifjúvezető az úttörőcsapatban, de lehet egyszerűen csak az őrs, a raj barátja. Alkalmi segítséget is vállalhat egy-egy nagyobb esemény, rendezvény előkészítésében, lebonyolításában. A barátságok többnyire valamilyen közös munkában születnek.

Akinek tehát nincs nagytestvére, megkérdezi a barátját. Például erről a kongresszusról. A barátja meg majd elmeséli, hogy a küldöttek tanácskozásán milyen számvetést készítettek. Arról is mesél, ha kérdik, mi történik az ő KISZ-szervezetükben, hogyan segített a KISZ a kisdobosoknak és úttörőknek és hogyan segít ezután.

Magunk is figyeljük a híreket! Tudjunk meg minél többet a tanácskozásról. Kívánjunk nagytestvérünkkel, barátainkkal együtt jó munkát a kongresszusi küldötteknek!

Dobos Dorka



Nem mese ez...

Osztrovszkij

Nem me-se ez, hadd mondjam el,

mit fest a gyer -mek pa - pír - ra,

kék - lő e - get, fény - lő na - pot,

s raj - za a - lá o - da - ír - ja; Le - gyen

hát min - dig nap - fény, le - gyen

hát min - dig kék ég, élj te

is min - dig, ma - ma, hadd le -

1. gyek min - dig én! Le - gyen

2. gyek min - dig én!

Gyermekpárbeszéd

Genf, 1985. szeptember

A genfi UNICEF (az ENSZ Gyermeksegélyezési Alapja angol nevének rövidítése) megindító történetet hozott nyilvánosságra, amely egy aszály sújtotta köztársaságban, Maliban élő kisfiúról és egy kényelemben élő japán iskolás társáról szól.

Valahol Afrikában, a mali homoksivatagban van egy kis falu, a Föld talán legszegényebb települése. A vályogkunyhókban öregek, asszonyok és gyermekek laknak. Már évszázadok óta élnek itt emberek — állattenyésztők és gabonatermelők —, akik tejet és húst cseréltek gabonára, zöldségfélékre.

Napjainkra kopár sivataggá vált a falu. Évek óta nem esett eső a környéken. A homokviharokban a falu és a dűnék szinte eggyé váltak. A Niger folyó partjaitól egészen Algériáig homokos, holt vidék a táj. A talán halálraítélt gyerekek mégis tanulni vágynak. Az iskolában fiúk és lányok együtt tanulnak. Őket is belepi a finom homokpor. Nincs sem ivóvíz, sen mosdási lehetőség, sem élelem. Az iskolai táblán fogalmazási feladat: Írj levelet egyik barátodnak vagy rokonodnak az aszályról! Amadou Touré levelében ez áll:

„Azért írom neked ezt a levelet, hogy elmeséljem, hogyan élünk. A faluban nincs elég élelem, mert nem esett az eső. Két éve nem esett egy csepp sem. Van, hogy két-három napig nem eszünk semmit. Ha lehet, küldj nekünk egy kevés gabonát. El kell mondanom azt is, hogy a kishúgom meghalt. Együtt lakom apámmal, ő nagyon vigyáz rám. Én jól vagyok. Egész családunk jól van és üdvözöljük rokonaidat, barátaidat és ismerőseidet.

Amadou Touré"

A sivatagi emberek büszkeségével és olyanok méltóságával, akik mindenüket elveszítették, Amadou mindent elmondott.

Az UNICEF közvetítésével egy japán iskolás fiúhoz is eljutott Amadou Touré levele. Yuko Kasuga a következőket válaszolta:

„Kedves Touré!

Valóban ilyen rossz a helyzet a falutokban? Tényleg ilyen szegények vagytok? Ezt először akkor értettem meg, amikor láttam egy video-filmet az afrikai szegénységről. Nálatok nagyon sok gyermek haldoklik és én sajnálom őket. Ha egy gyermek meghal a falutokban, fel sem tudtok öltözni a temetéshez. Mi olyan önző életet élünk. Mindannyiunk nevében szeretném kimondani, bocsássatok meg nekünk azért a jómódú életért, ahogyan élünk. Ezentúl megpróbálunk szerényebbek lenni. Tudom, már túl késő.

Köszönöm a leveledet, Touré. Elmondom neked, hogy a Yaehata általános iskola negyedik osztályos tanulói 3071 yent gyűjtöttek. Reméljük, ez a pénz is segít rajtatok.

Könyörgök, ne haljatok éhen, Touré! Egyétek meg az ennivalót, amit küldünk!

Vigyázz magadra és kívánunk minden falubelidnek hosszú életet,

Yuko Kasuga."

ÜDVÖZLETED
EGY GYERMEKET SEGÍT
VÁSÁROLJ

unicef

LAPOT



Évente több mint
három és félmillió gyermek
hal meg olyan betegségekben,
amelyek oltásokkal megelőzhetők.
Percenként nyolc 5 éven aluli
gyermek hal meg a világon,
mert nem kapják meg
a ma már gyógyítható betegségek
elleni védőoltást.
Egy kanyaró elleni oltás
3 forintba, egy gyermekbénulás
elleni védőoltás
1 forintba kerül.
Évente negyedmillió
gyermek vakul meg
az A-vitamin hiánya miatt.
10 képeslap ára
30 gyermek egy évi A-vitamin
szükségletét fedezi.
Egyetlen 6 forintos UNICEF-lap
vásárlásával akár több
gyermeken is segíthetsz!

Mateřídouška

Amikor azt mondjuk: Kakukkfű

Amikor kimondjuk ezt a szót: „kakukkfű", a legtöbben egy apróvirágú, lila, illatos növényre gondolunk. A földek és a rétek szélén nő, kevés kell neki, hogy megéljen. Csak egy kis föld és nap.

Kicsi, szerény, az emberek mégis keresik, mert gyógyít.

A veletek egyidős gyerekek Csehszlovákiában nem növényre gondolnak a Materidouska, azaz kakukkfű hallatán; harminckét oldal szép olvasnivalóra, amely mind együtt a hat-nyolc éves gyerekek folyóirata.

Miért nevezik éppen Kakukkfűnek?

Negyven évvel ezelőtt véget ért a háború, és az emberek újra örültek; nem kellett félniük. Már gondolkodhattak, hogyan tehetnék széppé jövendő életüket.

Frantisek Hrubin cseh költő is gondolkodott, és ezt mondta magában: „Kellene valamit tenni a gyerekekért." Elhatározta, hogy tollforgató társaival együtt új folyóiratot szerkeszt.

De hogy nevezzék el?

Ment a költő, ment és gondolkodott. Egyszer, ahogy elhaladt egy borbélyüzlet nyitott ajtaja előtt, az onnan kiáradó illat kellemesnek és ismerősnek tűnt. Frantisek Hrubin bement az üzletbe.

A borbély megborotválta, megszárította az arcát és azután a borbélyok jó szokása szerint elővette és többször megnyomta a kölnivízzel megtöltött gömbalakú flakont.

A költőt ekkor olyan illat vette körül, amely a füvekkel és mezei virágokkal tele cseh rétekre emlékeztette, de a legjobban mégis arra a kis lila színű, apróvirágú növénykére, amely szintén ott nő. Hirtelen már tudta is, mi lesz az új gyermek-folyóirat neve. Kakukkfűnek fogják nevezni!

A Kakukkfű már negyvenegy éves. Születésénél nemcsak Frantisek Hrubin költő volt jelen, hanem Josef Lada festőművész is, aki kitalálta, milyen legyen a lap külseje. A gyerekek Csehszlovákiában ma is ilyennek látják.

Magdalena Propperová, Csehszlovákia

A gyerekek őrzik a hagyományt

Látogatás a Komensky úttörőcsapatnál

Budapesten, a Mező Imre úton szép régi épületben működik a jeles cseh pedagógusról, Jan Komenskyről elnevezett iskola. Főként szlovák anyanyelvű gyerekek járnak ide, de azok is beíratkozhatnak, akik valamilyen okból szeretnék a szlovák nyelvet anyanyelvi szinten elsajátítani. Ebben az iskolában minden tantárgyat szlovák nyelven tanulnak a gyerekek és 18 éves korukig idejárhatnak.

Szelényi Györgyné, Mónika tanító nénivel egy szép tágas tanteremben ülünk le beszélgetni. A falak telis-tele képekkel, gyerekrajzokkal, népművészeti tárgyakkal.

Azt tudakolom, hogyan élnek ebben a nemzetiségi iskolában a kisdobosok, akik a 2689. számú Komensky Úttörőcsapat tagjai.

— 200 tanulónk közül 60 kisdobos. A gyerekek zöme a Pilis környéki falvakból került iskolánkba, ezért hétköznap kollégiumban laknak. A kisdobosok négy féle szakkörbe is járhatnak. Különösen kedvelt a bábozás és a népitánc. Négy népitánc szakkör működik. A kicsik először szlovák népi gyermekjátékokat tanulnak, a negyedikesek már szépen járják a nyitrai csárdást is. A nagyok igen jól táncolják a szlovák népitáncokat. Csinos táncruháink vannak kékfestőből. Nem eredeti népviseletek, de igen hasonlítanak a szlovák népviseletre.

— Hol mutatják be műsoraikat? — érdeklődöm.

— Többször felléptünk Budapesten különböző játszóházakban. Évente több alkalommal elmegyünk kis szlovák falvakba. A falvak népe határtalan szeretettel fogadja előadásainkat. Boldogok a felnőttek, hogy a gyerekek tovább őrzik a hagyományt. Örülnek a gyerekek is a sikernek. Ilyenkor toborozzuk iskolánkba az új növendékeket is.

— Hogyan készül az iskola az Úttörőszövetség 40. évfordulójára?

— Az úttörők és a nagyobb kisdobosok felkeresik iskolánk régi tanulóit, és azt kutatják, milyen volt az ő úttörőéletük. Ezt megírják az iskolaújságba. Az újságunk neve PLAMIENOK (lángocska). A kisdobosok lefordítják a KISDOBOS Nagyapám mesélte című sorozatát szlovák nyelvre, azt is megjelentetjük az újságunkban.

— Tart-e kapcsolatot az iskola csapata Csehszlovákiában élő úttörőkkel?

— Igen. Kassán van egy testvér úttörőcsapatunk. Sok éve tart közöttünk a barátság. Gyerekek leveleznek az ottani gyerekekkel. Kölcsönösen kiállításokat rendezünk egymás iskoláiban a gyerekek rajzaiból, kézimunkáiból. Az elmúlt évben el is látogattak hozzánk. Most mi készülünk Kassára. Szép műsort állítottunk össze. Táncokat, verseket mutatunk be és kiállítást is rendezünk.

— Sok sikert kívánok az idei találkozáshoz.

Kóka Rozália

Tavasz-fürkészek dala

Gyárfás Endre verse — **Nádas Gábor zenéje**

Allegro

Szemünk tá - rulj ke - rek - re,

pata - kok - ra, e - rek - re. Bimbó - ra és bar - ká - ra, ró - ka lompos far - ká - ra.

Pil - lan - gó - ra, fecské - re, tücsök - re és cin - cér - re. Gyöngyvi - rág - ra, ta - rack - ra,

ke - re - ken, ke - re - ken, ke - re - ken, ke - re - ken, ke - re - ken, ke - re - ken a ta - vasz - ra.

Csupa ke - rék ez a vi - lág, nézd a Na - pot o - da - fenn!

Még a szél is ke - re - ke - zik fa - tör - zse - ken, kö - ve - ken. Min - den gu - rul,

min - den mozog; fény - vesz - sző - vel int a Nap, nár - ci - szok és mar - ga - ré - ták

kis ke - rék - ké nyí - la - nak. Sze - münk tá - rulj ke - rek - re, pata - kok - ra,

e - rek - re. Bim - bó - ra és bar - ká - ra, ró - ka lom - pos far - ká - ra.

Pil - lan - gó - ra, fecs - ké - re, tü - csök - re és cin - cér - re. Gyöngyvi - rág - ra,

ta - rack - ra, ke - re - ken, ke - re - ken, ke - re - ken, ke - re - ken, ke - re - ken, ke - re - ken a tavasz - ra.





Juhász Gyula

Munkásgyermekhimnusz

Előre, föl, miénk az élet
a széles földnek kerekén,
szemünkben csillog az ígéret
és bennünk ring a jó remény!
Fiúk, leányok, lépjetek be
a vidám és békés seregbe,
mely rózsáidat hinti szét
barátság és testvériség!

(részlet)

Összeállította Gaál Ödönné, rajzolta Görög Júlia



NAGYAPÁM MESÉLTE

KISDOBOS IGAZOLVÁNY

Név: Zákonyi Sarolta

Születési év, hely: 1954. június 3.

Csapatának száma, neve: 3875 sz. Kossuth Lajos

Avatásának időpontja: 1962 április 4.

csapatvezető aláírása

Az édesanyám 1962—64 között volt kisdobos. Megőrizte kisdobos-igazolványát, amelyet 1962. április 4-én, az avatáson kapott. Megmutatom nektek is igazolványát. Édesanyám és testvérei nagyszüleimmel minden évben legalább egyszer kirándultak az úttörővasútra. Anyukám ezeken az utazásokon kapott kedvet a vasutassághoz. Úttörő korában elvégezte az úttörővasutas tanfolyamot és rendelkező, naplózó, váltóőr szolgálatot teljesített az Úttörőváros és az Előre állomásokon.

Az úttörővasúton ismerte meg a vasút történetét, amit én nagypapámtól tudok. 1948. április 11-én az első kapavágással kezdődött meg a Széchenyi-hegyen az úttörővasút építése. 110 napig épült első szakasza Széchenyi-hegy és Előre állomás között, 800 ifjú és felnőtt dolgozott egymillió munkaórát, hogy elérkezzen 1948. július 31-e, amikor az első szakaszt felavatták. Az első években gőzmozdony húzta a szerelvényeket, de volt egy modern, pirosszínű Diesel-motoros vonat is, Győrben készítették. A pajtások Piroskának nevezték. Ezen jobban szerettek utazni, mint a gőzösön. A budapesti úttörővasút teljes hosszúságában 1950 augusztusában készült el Hűvösvölgyig. Az úttörővasút teljes hossza 11,1 kilométer. Hét állomása és egy megállóhelye van. Patkó alakú alagútja 198 méter hosszú. A budapesti, de a vidéki gyerekek is hamar megszerették az úttörővasutat. Már az első hónapban, 1948 augusztusában 142 785-en utaztak végig az első szakaszon.

Nagyapám papírból elkészítette a Piroskát. Te is könnyen megteheted a melléklet segítségével. Leírását lásd a 22. oldalon.

Jó munkát és szórakozást kíván

Tóth Barbara
negyedikes kisdobos,
őrsvezető

Ajándék — születésnapra

Három évvel az úttörőmozgalom megalakulása után, 1949 szeptemberében szép ajándékot kaptak a főváros úttörői. Óriási társadalmi összefogással felépült a Margitszigeti Úttörőstadion.

Az elmúlt évtizedekben kilenc sportágban működtek szakkörök a stadionban. Az utóbbi időben nagyrészt kihelyezett szakkörökben sportoltak a kisdobosok és az úttörők, mivel 1982-ben megkezdődött a stadion felújítása.

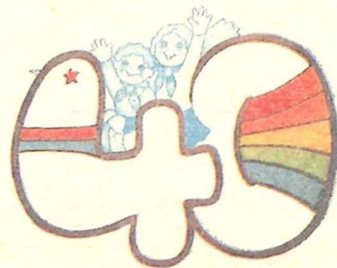
A KISZ X. Kongresszusa kezdeményezte: a megalakulásának 35. születésnapját 1981-ben ünneplő úttörőmozgalom kapjon egy szép ajándékot. Az Úttörőstadion felújítását javasolták. A munka a végéhez közeledik, s várhatóan május utolsó napjaira be is fejeződik. Június elsején az Úttörőhét kiemelkedő eseménye lesz a születésnapi ajándék átadása. A megszépült, kibővített sportlétesítményt birtokba vehetik a fővárosi gyerekek.

Milyen lesz az új stadion? A korábbinál több szakköri csoport szervezésére és tömegsport-rendezvény lebonyolítására nyújt lehetőséget. Labdarúgó-, kézilabda-, futó- és teniszpálya várja a gyerekeket és a fiatalokat. Ezután fedett lelátókon szurkolhat akár 2000-nél is több néző.

A szakkörökbe 8 éves kortól jelentkezhetnek az érdeklődők. (Az iskola, az úttörőcsapat és a szülők beleegyezése szükséges!)

Az Úttörőstadion szakköreiben jelenleg sportoló gyerekek és az őket követő kisdobosok nevében köszönjük a születésnapi ajándékot.

Reméljük, az Úttörőstadion szélesre tárja kapuit a mozogni, sportolni, szórakozni vágyó gyerekek ezrei előtt, tehetséges sportolókat indít el a siker útján.



Kedves Dorka!

Az őrsvezetőnk (NÓRA) mesélte, hogy a GYERMEK☀ táján ÚTTÖRŐ 7 lesz. A 7 Hapci, (az őrsöm) rögtön arról kezdett álmodozni, hogy mi mindent szeretnénk akkor csinálni. Pl.: Megkezdjük a 7. FÜRKÉSZMÉRFÖLDET. Észrevetted? Csupa 7! Ezért születtek ilyen javaslatok:

Rendezzünk tábortüzet és jelmezes felvonulást!

Legyen mesevetélkedő! Ezt kitalálod? Annyi mesében fontos a 7!

Építsünk papírsárkányt! Ha egyszerre feleresztjük, olyan lesz, mint a 7 fejű sárkány!

Rendezzünk rajzversenyt!!!

Én egy kék kerítésről ábrándozom. Ezen egyszerre alkothatnánk!

Kérjük meg Csilla anyukáját, süssön nekünk mézeskalácsot! Ebből lesznek a díjak!

Ni szeretne részt venni egy 7 tusás versenyen!

Nóra lesz a Hófehérke, mi a 7 törpe!

1. 2. 3. 4. 5. ÉN 7.

7 mint 7 új ötletekkel álltunk elő.

Attila, Edina, Miki, Emese, Bori (én), Csilla, Ádám, mi

Hamar fognak repülni a 7-ek, és 1-en, 7-ed 7 országra szóló mulatságot tartunk! Beszámolok róla Neked, Dorka!

7 milliószor ölel:

Bóta Borbála 2.c
Hapci őrs



Magyar Ferenc felvétele



A környezet hatása az emberre

Mit is értünk környezet alatt? Mindazt, ami életünk folyamán, pillanatról pillanatra körülvesz bennünket. Tehát például a levegőt, amely olykor hideg, máskor melegebb, a napfényt, az esőt, az embereket, akikkel együtt vagyunk, a körülöttünk élő növényeket, állatokat. A környezet hatásai sokfélék lehetnek, s jellemző rájuk a változékonyság is. A növények és állatok csak meghatározott és viszonylag állandó környezetben képesek élni. A hóvirág például soha nem fordul elő a napsütötte mezőkön, hanem a hűvös erdők mélyén. Az éti csigával pedig mindig csak nedves helyeken, réteken, kertekben találkozunk. Ha a csigát száraz, meleg helyre visszük, hamarosan elpusztul. Természetesen az embernek is — aki a növényekkel és állatokkal együtt ugyancsak a természet része — hasonlóan meghatározott igényei vannak a környezettel szemben.

Szüksége van olykor például az egyedüllétre, hogy nyugodtan gondolkodjék valamiről. A jó szellemi teljesítményekhez, a testi, lelki pihenéshez csendes, kellemes otthon a megfelelő feltétel. A városi embert azonban különösen gyakran érinti kellemetlenül a zsúfoltság. A Föld 7 milliárdnyi lakójának több mint a fele él városokban. Hatalmas házakban, amelyek egymás tőszomszédságában emelkednek, s elzárják egymás elől a napfényt, a levegőt. Kicsi a lakások alapterülete. Kevés a házak között a tágas tér, kevés a park, a liget is. Nagy a forgalom. Az utcák, az üzletek mind, mind zsúfolásig telve nyüzsgő emberekkel. Mindenki ingerlékeny, ideges és hamarabb elfárad.

Megfigyelések igazolják, hogy a természet hangjai — a madárdal, a patak csobogása vagy a halk kellemes zene — megnyugtatják az idegeket, pihentetik az embert. A természet hangjainak hatására növekszik az emberi szellem teljesítőképessége. Bántó, alig elviselhető, idegtépő viszont a zaj, amely mindenüvé elkísér. A zaj erősségét decibelben (jele dB) fejezik ki. A falevelek susogása 10—15 dB, néhány ember beszélgetése kb. 40 dB-nyi zajt eredményez, egy forgalmas városi utca zaja azonban már 80 dB-t is kitesz. A ma divatos beatzenekarok 110 dB erősséggel dübörögnek. Az ember számára az 50—60 dB-nyi zaj az, amely még elviselhető. Ma Magyarországon minden tizedik ember rosszul vagy egyáltalán nem hall. Zömüknek zajártalom okozta a halláskárosodást. Azonban nemcsak a hang erőssége, hanem tartóssága is megviseli idegeinket. Halk, de folyamatos zajban nehezebb az elalvás, viszont erős zaj hatására — példa erre az utcákról beszűrődő forgalom zaja — csökken az alvás pihentető hatása.

Az otthon és a munkahely, az iskola tisztasága, a szép és nekünk kedves tárgyak, a napsütötte, világos helyiségek jókedvre derítenek, öröm itt a munka és a pihenés egyaránt. Ezzel szemben egyre gyakrabban találkozunk szeméttel borított utcákkal, játszóterekkel, sőt erdőszélekkel is. Pedig a szemét nemcsak szépérzékünket bántja, vagy veszi el kedvünket a sétától, kirándulástól, hanem táptalaja sokféle kórokozónak is. A háztartásokból kikerülő szemét például számtalan bélbetegséget terjesztő baktérium elszaporodásának kedvez.

Sajnos napjainkban egyre nagyobb az emberre kellemetlenül ható környezeti tényezők száma. Ha ennek okait vizsgáljuk — amint a fenti példák is mutatják — az ember cselekedeteivel találjuk szemben magunkat. Az ember ugyanis egy lényeges tulajdonságában különbözik az élővilág többi tagjától: gondolkodni tud. Ennek révén hozta létre évszázadok során a városokat, a közlekedést, a gyárakat, miközben egyre jobban elszakadt a természettől. Ma az ember előtt álló nagy feladat, hogy gondolkodni tudása segítségével megszüntesse a pusztító környezeti hatásokat és megteremtse az egészséges, a természettel ismét összhangba kerülő létfeltételeket a maga, gyermekei és unokái számára.

Vizy Istvánné dr.

Üzenet az erdőből

Május a szaporodás fő hónapja. Ilyenkor csak lábujjhegyen szabadna járkálni az erdőben, nehogy megzavarjuk a kicsinyeiket nevelő állatokat. Az aranymálinkó is szorgos munkával van elfoglalva, pedig ő csak nemrég érkezett haza Afrikából. Most hím és tojó közösen fonja, szövi rá a fészket a kiszemelt ágvillára, hogy idejében lerakhassák négy tojásukat, és később a lombok között gyűjtött hernyókkal jól tarthassák a kikelő és mindig éhes fiókákat.

Szegény poszáták!

Ha a fekete sapkás barátposzáta vagy a szürke ruhába öltözött kerti poszáta üzenhetnének nektek, valószínűleg egyfolytában panaszkodnának. Se vége, se hossza nem lenne a sajnos nagyon is igaz történeteknek. Ezek arról szólnak, hogy rabolta el a szajkó az alacsony szederindák között épült fészekből a tojásokat, miként nyelte le a bokrok ágaira kúszó nagy erdei sikló egyik fiókát a másik után. Még szerencse, hogy a poszáták nem sokáig szomorkodnak elveszett tojásaik, fiókáik felett, hanem egy-kettőre új fészket építenek, újra tojásokat raknak. Igyekeznek pótolni azt, amit elveszítettek. Így aztán a májusi erdő mindenütt hangos az éneküktől.

Kíváncsi rókakölykök

Az erdő közepén, ott, ahol egy sűrű bokrokkal borított szakadék húzódik, fekete lyuk vezet a mélybe. Ez a rókavár bejárata. A kisrókák április elején születtek és ilyenkor már szörnyen kíváncsiak a nagyvilágra. Ha csak tehetik, a kijárat felé óvakodnak, egymás után mind a négyen, öten, esetleg hatan, ahányan csak vannak. Szimatolnak, leskelődnek, el sem tudják képzelni, hogyan is néz ki a föld feletti világ, ahonnét anyjuk minden éjjel finom csemegékkel megrakodva érkezik hozzájuk. Most még visszakergeti őket a bejárattól, de később, ha nagyobbak lesznek, szabad lesz odakint játszaniuk. Az lesz az igazi mulatság!

Aki a saját nevét kiabálja

Sokféle madár él az erdőben és mindegyikük másképpen szól. A fülemüle csattog, a fekete rigó és az aranymálinkó flótáznak. Az öreg tölgy odújában fészkelő mezei verebek reggeltől estig csiripelnek, a széncinege pedig egyre azt ismételgeti: „Kicsit-ér! Kicsit-ér!", vagy „Nyitni-kék! Nyitni-kék!". Így is szoktuk mondani. De él az erdőben egy apró, szürkésbarna színű, a mellén kissé sárgás madárka, amelyik folyton a saját nevét ismételgeti. Valahogy így: „Csip-csup! Csip-csup!" Csilpcsalp-füzikének hívjuk és ez a név nagyszerűen illik rá. Májusban már fiókáit eteti jól elrejtett fészkében. Nem a fák ágai között, még csak nem is a bokrokon, hanem a földön. Az alatt a nemrég kelt tölgyfacsemete alatt, amelyiket az elmúlt őszön egy szajkó pottyantott el az erdőben. A kék szárnyú mátyásmadár nagyon szereti a makkot. Minden ősszel láthatjátok őket, amint csőrükbe kapott zsákmányukkal repülnek a fák fölött. Ha aztán valamelyikük ügyetlenül elpottyantja és a makk az avarba hull, úgy elbújik, hogy senki sem találja. Tavasszal előbújik, mint kis tölgypalánta. Vajon mikorra nő akkorára, mint a fölötte tornyosuló óriások? Soká, nagyon soká, mert a tölgy lassan fejlődik. Igaz, akkor majd mókusok szaladgálnak erős ágain, és harkályok vájnak fészekodút a törzsébe. De egyelőre csak az apró csilpcsalp-füzike fészkét rejtegeti az avarban, a fű között. Föléje borul, nehogy észrevegye valaki.

Schmidt Egon



Sárgarigó Bécsy László felvétele

Tudod-e, hogy

— nem mindegyik fekete rigó fekete? — De nem ám! Csak az öreg hímek koromfeketék, a tojók és a fiatalok (a hímek is) barnás színűek.

— miért csinál a vakond túrásokat a kertben? — Nem azért, hogy a kertészt bosszantsa! Alagútjai készítésekor nyomja ki a felesleges földet, miközben gilisztákat, pajorok és a palántákat rágcsáló lótetűk után kutat a felszín alatt.

— miért hívjuk kétéltűeknek a békákat? — Mert amíg csak lárvák (ebihalak), a vízben élnek és kopoltyúval lélegeznek. A szárazon elpusztulnának. Később tüdejük fejlődik, kopoltyúik eltűnnek. Megfulladnának, ha soká a víz alatt tartanánk őket.

— melyik a legkisebb madár Magyarországon? — Azt mondod, hogy az ökörszem? Nagyot tévedsz. Az ökörszem is aprócska nagyon, de a királyka még nála is kisebb. Fején aranysárga tolldísz van, mintha csak parányi korona lenne. Erről kapta a nevét.



Idejében szólunk

Hogy ne az utolsó pillanatban értesüljetek róla! Két fontos eseményre szeretnénk felhívni a figyelmeteket május és június hónapban.

1. Az Úttörőhét rendezvénysorozatának egyik programjaként szerkesztőségünk minden tagja szeretettel vár benneteket május 31-én a Városligetben és június 1-én a Margitszigeten.

2. Június első hetében rózsakiállítást rendez a Gyümölcs és Dísznövénytermesztési Fejlesztő Vállalat. A Budatétényben megrendezésre kerülő program pontos idejét a napilapok, a TV és a Rádió is közli. Minden érdeklődő növényfürkészt és szüleit szeretettel várnak a rendezők.

Növényfürkésző napok

1. A szünet első napján, június 14-én de. 10 órakor Növényfürkésző nappal zárjuk az idei fürkész-évet. A XXII. Kerületi Úttörő, Ifjúsági és Művelődési Központ, valamint a Kisdobos szerkesztősége szeretettel várja az érdeklődő fürkész-közösségeket. Jelentkezzetek írásban ezen a címen: Úttörő, Ifjúsági és Művelődési Központ, Budapest XXII., Nagytétényi út 35.

2. Május közepén Növényfürkésző napot rendez a Szarvasi Arborétum a Kisdobos szerkesztőségének részvételével. A félnapos programra várjuk az érdeklődő kisdobosokat barátaikkal, szüleikkel együtt: megelevenedik a Növényfürkésző magazin és megismerhetitek hazánk egyik legszebb élő növénygyűjteményét.

„Úttörők a békéért"

A Szadako békeklub (Zsadány, Béke út 112.) a Nemzetközi Békeév alkalmából felhívással fordult valamennyi kisdobos- és úttörőközösséghez:

Úgy gondoljuk, a magunk módján, képességeink, lehetőségeink szerint a békés jövőért mi is sokat tehetünk. Ezért kérünk benneteket, csatlakozzatok békefelhívásunkhoz, hirdessük együtt:

— A Föld minden gyermekének joga van a békés, boldog élethez.

— A fegyverekre költött óriási mennyiségű anyagi és egyéb erőforrásokat inkább a szegénység és a környezetszennyeződés enyhítésére kellene fordítani szerte a világon.

— Mindent megteszünk azért, hogy társaink — legyenek sárga, barna vagy fehér bőrűek — éljenek az Északi-sarkon vagy a forró Afrikában, megismerhessék a vidám, gondtalan gyermekkort.

Felhívásunk mindennapi tettekre váltásában valamennyi kisdobosra és úttörőre számítunk. Szeghalom, 1986. január 21. (Aláírták a béketalálkozó résztvevői)

Avatásra készülők, figyelem!

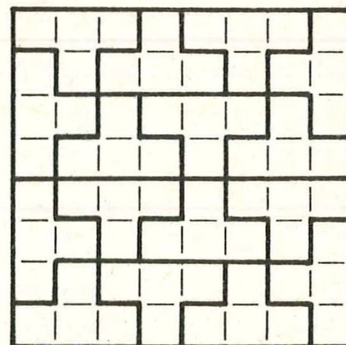
Az idén is több ezer kisdobos és úttörő vár avatásra. Az Ezermester Úttörő és Ifjúsági Kereskedelmi Vállalat a következő tájékoztatást adta: a kisdobos és úttörő korosztály számára kisméretű úttörőingek (152 cm-ig) 125,— Ft értékben kaphatók. A nyakkendők ára egységesen 11,10 Ft. Azt ígérik, hogy lesz bőven szoknya, nadrág és egyéb kiegészítő kellék is. Ha valaki mégsem találja meg a keresett holmit, írjon a vállalat címére, kis tételben iselszállítják. Cím: Ezermester Úttörő és Ifjúsági Kereskedelmi Vállalat, 1440 Budapest, Pf. 165.

Cserebere

Igaz nem bélyeg, nem képeslap..., csupán egy cím: Levelezőtársat keresek, minden levélre válaszolok. Kártyanaptárt gyűjtök. Kis József, Hatvan, Jókai Mór u. 77. 3000

Apák napja

A Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola 3.b osztályos kisdobosai az anyák napja mellett minden esztendőben megrendezik az apák napját is. Fura szokás, de ha hagyománnyá válik, igazi családi ünneppé alakulhat május első vasárnapja. Akinek tetszik a Horváth Mihály téri gyerekek ötlete, követheti.



A februári rejtvények helyes megfejtése:

Keresztrejtvény: Közös téli túra. **Képrejtvény:** Jégkarnevál. **Keverék:** cinke, harkály, varjú. **Kiegészítő:** Jégtörő. **Nem is olyan könnyű:** lásd a rajzot!

A februári rejtvények helyes megfejtéséért 50.— Ft-os könyvutalványt nyertek:

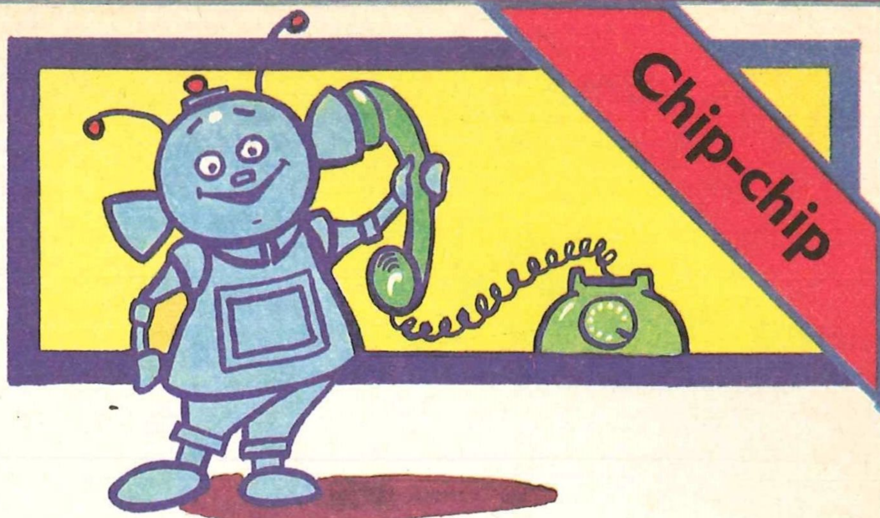
Erős Orsolya, Lindmayer András, Pilissy Rita, Pálmai Szilvia, Pátrovics Mikolt, Paszternák Julianna, Sulyok Pap Zsuzsa, Zsinka Péter, Szabados Gabi, Budapest; **Ambrúzs Erika,** Ecséd; **Árvai Gyöngyi,** Lakitelek; **Banizs László,** Döbrököz; **Barna Zsuzsa,** Mándok; **Bors Judit,** Kaposvár; **Bernáth Attila,** Gyöngyös; **Csikós Csaba,** Tenk; **Dobi Sándor,** Hajdúszoboszló; **Deme Judit,** Pép; **Deér Zsuzsa,** Mázaszászvár; **Devecseri Attila,** Mór; **Fülöp Gabriella,** Nagykanizsa; **Farkas Csaba,** Miskolc; **Horváth András,** Pacsa; **Kelemen Emese,** Kaposvár; **Kazinczy Tibor,** Baja; **Kovács Tünde,** Nagykanizsa; **Kapta Krisztián,** Csenger; **Kristin Róbert,** Mátészalka; **Kovács Erzsébet,** Szeghalom; **Kmecz Renáta,** Eger; **Kővári Antal,** Vértessomló; **Mráz István,** Ajka; **Mácsai Krisztián,** Dunakeszi; **Nagy Tímea,** Budakeszi; **Nemoda Zsófia,** Tököl; **Ormos Lajos,** Gyál; **Pék Zoltán,** Táp; **Petri Bernadett,** Halásztelek; **Pothorszki Tamás,** Kistapolca; **Pollák Gábor,** Miskolc; **Sohár László,** Lesencetomaj; **Sándorfi Gábor,** Nyíregyháza; **Szücs Attila,** Garabonc; **Szabó Zsolt,** Baja; **Tarr Levente,** Putnok; **Tiszaváry Péter,** Szeged; **Terdik Tibor,** Nyírbogdány; **Tóth Bettina,** Tiszavasvári; **Urbán Anikó,** Nagyigmánd; **Vörös Tímea,** Bóly.

Könyvjelző

„...Ez a fenevad ősidők óta foglalkoztatja az embert... Jelképes alakját ezer és ezer ábrázolás közvetíti hozzánk ... Albumunk az olvasó és a sárkány párbeszédére épül...a gyerekolvasó felfedezi magának az „ártó" gonosz szörnyeteget... Ezután a „jótékony" oltalmazó szerepében jelenik meg a fenevad. A képzeletbeli múzeumi a kalandok elbeszélése, a szörnyeteg rokonainak leírása valóságos sárkányszakértővé avatja a gyerekeket."

Aki tehát a sárkányszakértő címre pályázik, akar érdekes, szép képekben gyönyörködni és szeret játszani — mert a könyv segítségével azt is lehet! —, vegye kezébe a **Sárkányos könyv** egy kötetét, amelyet a Móra Könyvkiadó egy belga sorozatból vett át. A sorozat három szerkesztőírója, karikaturistája és a kötet két tervezője egyenrangú alkotó. Az egy albumba került játék, humor és múzeum ára 46,— Ft.

A Szórakaténusz Játékműhely és Múzeum Kecskeméten nem csupán múzeum, hanem, mint a nevében is szerepel, a közös játékok műhelye. Rendszeresen tartanak benne kézműves foglalkozásokat nagyobbaknak, s most újabban kisebbeknek is. Aki nem a közelben lakik, és kíváncsi, hogyan játszanak együtt Kecskeméten a gyerekek, az nézze meg a múzeum legújabb kiadványát: **Kardos Mária—Nagy Mari, Játékkészítés és kézművesség óvodásokkal** című munkáját. A különféle anyagokkal és a kézzel való „mesterkedés" megannyi módjával találkozik. Bárki utánozhatja, újra játszhatja a leírt foglalkozásokat.



Ha nem csal a memóriám ...

Chip-chip!
A Budapesti Művelődési Központ, ha nem csal a memóriám, tavaly is nyitott Művelődési tábort. Az idén kétszer hat csoport részvételével ismét kaput nyit. Minden csoportban húsz gyerek ismerkedhet meg a házban egész éven át tartó szakköri foglalkozások „anyagával": agyagozással, fonás-szövéssel... Ha az idő kellemes, a csoportok tanáraikkal és szakkörvezetőikkel autóbuszkirándulásra indulnak. Az első turnus **június 16-tól június 28-ig**, az utána következő pedig **június 30-tól július 11-ig** tart. A budapesti gyerekek, illetve szüleik még ebben a hónapban, pontosabban május közepéig jelentkezhetnek telefonon: 850-726. A Művelődési táborba 6—14 éves gyerekek járhatnak. Érdemes hamar elhatározni, táborozzunk vagy ne. Nehogy végül lemaradjunk.

Chip-chip!
A Petőfi Csarnok egész nyárra kínál programot a gyerekeknek. Budapestieknek és a fővárosba látogatóknak egyaránt. Komplex gyermektáborokat nyit az idén is, akár a múlt nyáron. **Négy angol és két német nyelvű csoport** jelentkezésére számítanak. Sportkedvelők is táborozhatnak két csoportban. A gyerekek az egész Városliget valamennyi létesítményét bejárják a kéthetes táborozás alatt. Tavaly nagy sikere volt a cipósütésnek a szentendrei skanzenban és a Pálvölgyi cseppkőbarlang is tetszett a gyerekeknek. Az idei táborozók is számíthatnak két kirándulásra. Jelentkezni folyamatosan (máris) lehet a Petőfi Csarnok **információs központjában,** telefon: 424-327.

A Budapestre érkező csoportok, családok programjának összeállításában ugyancsak segít az információs központ. Előzetesként a **diákcentrum szolgáltatásaiból:** sporteszközöket lehet kölcsönözni és a jelentkezők számítógépes játékokba is bekapcsolódhatnak. Ezen kívül minden szombaton és vasárnap délelőtt gyerekeknek kínál hasznos, érdekes időtöltést a Petőfi Csarnok.



Postafiók 100

Kedves Barátaim!

Május nemcsak a legszebb tavaszi hónapunk, hanem ebben az esztendőben a béke és barátság hónapja is. Béke és barátság. E két szó a világon mindenütt ugyanazt jelenti. Sajnos azonban nem mindenütt valóság. Vannak a világon olyan kisgyerekek, akik háborúban nevelkednek. Mi itt Európában szerencsére békében és biztonságban élünk. Gondolatban és szerény ajándékokkal azonban megpróbálunk a bajba jutottakon segíteni. Valószínűleg a nicaraguai gyerekeknek küldött ceruzák juttatták eszébe egy kislánynak azt a rajzot, mellyel pályázatot is nyert. Rajzán az ágyúk csövéből kiáramló lövedékek ceruzákká alakultak. A fegyverzetcsökkentési tárgyalások ihlethették azt a kislányt, aki rajzán a rakétákat szállító harcigépeket a MÉH-telepre irányította. Mi, magyarországi gyerekek, úgy bizonyíthatjuk igazán, hogy békét akarunk, ha egymással békességben és barátságban élünk. Ennek szép példáit olvashatjuk leveleitekből:

„Iskolánkban Béke-fesztivált tartottunk. A program: mini politikai fórum, beszámoló a VIT-ről, „Daloljunk együtt!”, szolidaritási bazár volt. A szolidaritási árusításban rajunk 3. helyezést ért el... Az Úttörőszövetség felhívására csatlakoztunk az „1 füzetet, 1 ceruzát a nicaraguai gyerekeknek” akcióhoz. ...Műsorral kedveskedtünk decemberben a rácalmási gyermekotthon lakóinak... Mivel Havanna a rajnevünk, kubai barátaink Fidel Salazar, Antonio Harri és felesége sokat segítenek nekünk. Érdekes dolgokat tudtunk meg Kubáról egy diavetítés alkalmával... Szoros a kapcsolatunk a DV Kokszvegyészeti Gyáregység Szénmosó és Szárító Üzem II. Rákóczi Ferenc szocialista brigádjával is... Rajunk mozgalmas tevékenységét tanító néninek fogja össze, sok segítő szülővel együtt.” (A Havanna raj kisdobosai nevében leírta **Markó Róbert 4. c** osztályos tanuló, a raj krónikása. **Dunaújváros,** Mező Imre Általános Iskola 2400)

A szentesi pajtások levele idézettel kezdődik:

„...Barátok nélkül az ember magányossá válik, élete elszürkül, önző és értelmetlen lesz...” (Tarbay Ede) Mi első osztályosokat patronálunk. Egyik ünnepi alkalommal műsorral és ajándékkal köszöntöttük őket. Műsorunk címe: A legnagyobb boldogság, ha valaki örömet ád. Úgy gondoltuk, hogy ezzel örömet fogunk szerezni a kicsiknek. A műsor után közösen játszottunk. Nagyon jól éreztük magunkat...” **(Varga Zoltán Szentes,** Köztársaság téri Ált. Isk. 4.b. 6600)

Május a tanulmányi kirándulások időszaka is. Most azt mutatom be nektek, hogyan okoskodtak a tiszavasvári „Tapsifülesek”, hogy összegyűjtsék a kirándulásra valót. (Rajzos levél) **Hódi Katalin Tiszavasvári,** Kabay János Ált. Isk. Ifjúság út 4440)

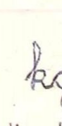
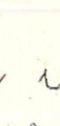
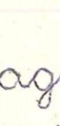
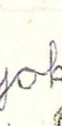
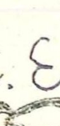
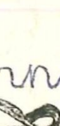
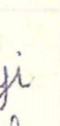
Kedves Dobos Dorka!

Úttörőcsapatunk rongy-gyűjtési versenyt hirdetett. Lázasan dolgozni kezdett a

őrs. Én is

-re álltam:

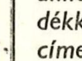
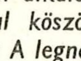
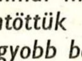
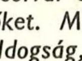
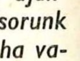


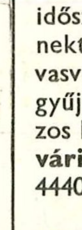
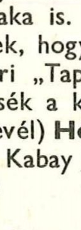
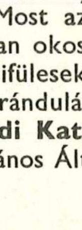
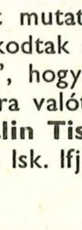
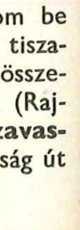

20 1 1 1 kg vagyok. Ennyi rongyot gyűjtök hát.


-ba összeszedtem




-t,

vittem a gyűjtő-helyre. Már










-a kozott ott. Vera néni megdi-

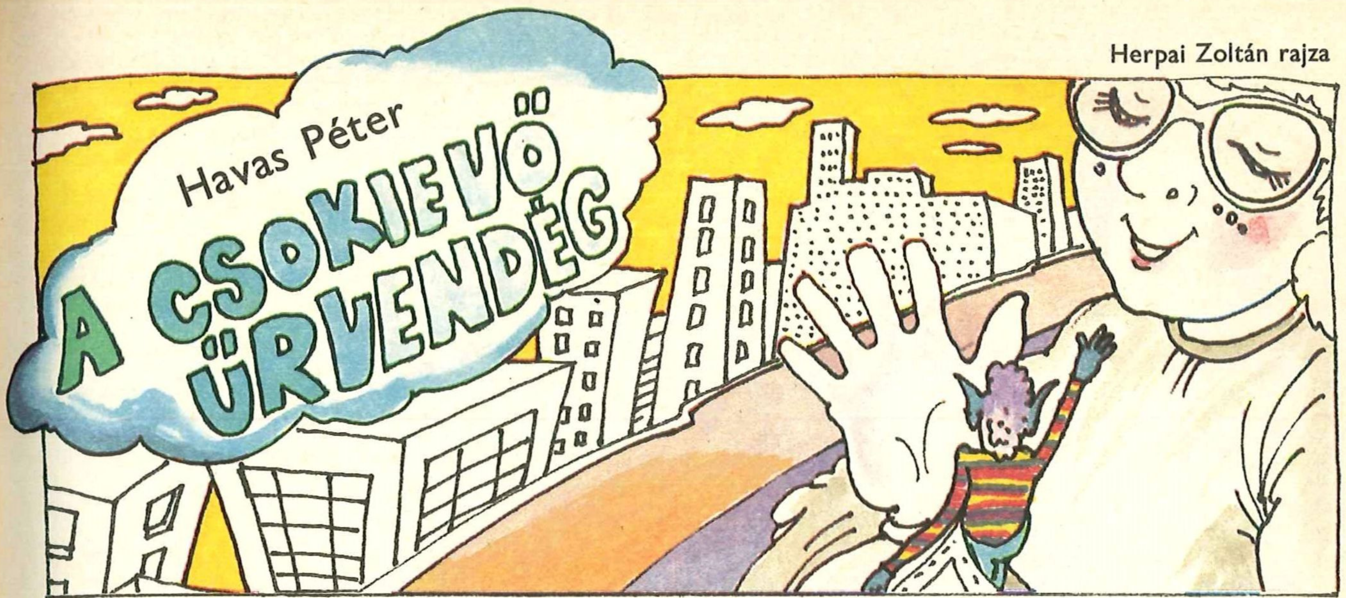






csérte a szorgalmas

-eket.

Továbbra is várom leveleiteket, szeretettel üdvözöl benneteket:

Dobos Dorka

Herpai Zoltán rajza



3. Az Iskolatorony

A gyerekek a játékteremben töltötték a szünetet. A környezetismeret óra izgalma, a váratlan ablaktörés ügye már senkit nem foglalkoztatott. A teremben halk zene szólt, a lányok és a fiúk pingpongoztak, távirányítható kisautókat futtattak a terepasztalon és közben uzsonnáztak. Néhányan a fal melletti kézibeszélőnél szüleikkel, barátaikkal beszélgettek, rádiótelefonon.

Zsóka, zsebében kék színű vendégével nem mert bemenni a terembe. Az ajtóban megállt, majd megfordult és a lifthez sietett. Felment a tizenhetedik emeleti teraszra, amely a tanári szoba mellett volt. Odafent fújt a szél, és szélesen kitárult a városka panorámája. Zsókát most nem érdekelték a levegőben cikázó helikopter-taxik és a kertben kéklő úszómedence sem. Végre egyedül volt. Szíve szaporán kalimpált, amikor izgatottan széthajtotta zsebét és belepillantva látta, hogy gömbölyű vendége még mindig ott lapul.

— Mit akarsz? — kérdezte suttogva, pedig senki sem volt, aki hallhatta őket.

— A távoli Csillagvárosból érkeztem hozzátok — hallatszott a furcsa hangocska. — Ezt az iskolát szeretném megismerni. Mesélj róla! Tudod, nálunk a gyerekek otthon tanulnak a robotmamával. Nagyon egyedül vagyunk.

Zsóka, aki az Iskolatornyot jól ismerte, hiszen már hatodikos volt, mélyet szippantott a friss levegőből és mesélni kezdett. Elmondta, hogy ebben a magas épületben sok-sok osztály van. Vetítőtermek, sport és színházterem is. Legalul az óvoda. Könyvtár és számítóközpont az alagsorban, az autóparkolók alatt.

— Tudod, reggel busszal hoznak ide minket otthonról. Azután különböző órákra mehetünk, kinek mit kell aznap tanulnia, no persze, lehet választani is. A barátnőmmel ma a Környezetismeretet választottuk, mert szeretjük a növényeket, állatokat. Én a békától félek egy kicsit.

— Azt tudom — nevetett halkan Elike, a kis kék gömböcske.

— A kertben és a műhelyben is szoktunk dolgozni. Szép üvegházunk is van. Idén sikerült ananászt termeszteni. Anyuék is bejárnak ide. Sokszor van közös foglalkozás, amikor a gyerekek a szüleikkel együtt vannak az iskolában. Meg műsorokat és kiállításokat csinálunk. És van iskolai TV-stúdió is. A barátnőm meg egy fiú gyakran készítenek filmeket. Majd megnézheted.

Zsóka az órájára pillantott.

— Sietnem kell, mert várnak a fogászaton. Menjünk!

Elike a liftben elmesélte, milyen messziről jött, és azt is, hogy édesapja sugárvetőjével nemsokára vissza kell mennie, mert különben nagy baj lesz otthon.

Zsóka a fogorvosi váróban egy színes újságot emelt le a polcról. Összehajtotta és a zsebébe csúsztatta.

— Nézd meg, ez az Iskolatorony saját újságja! Ebben vannak a heti programok, a rejtvények és a versenykiírások. Van egy kép rólam is, a múlt heti táncversenyen készült. Elég jó.

Zsóka sietős léptekkel ment az automatákhoz, becsúsztatta a pénzt, majd kiválasztott egy rakéta formájú töltött csokoládét az ablakból. Kiemelte, kibontotta, majd ezt is a zsebébe csúsztatta.

— Te szereted a csokoládét? — kérdezte Elikét.

— Én csak csokoládét eszem — hangzott a válasz a köpenyzsebből.

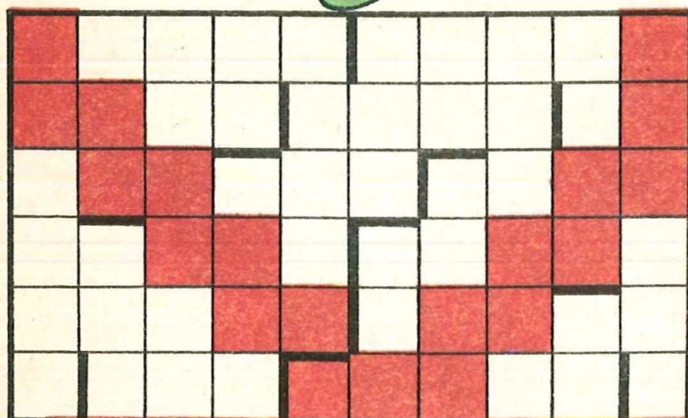
A fogorvosi szoba ajtaja kinyílt, Zsókát behívták. A vizsgálat gyorsan megtörtént, szerencsére semmi baj nem volt. A doktor figyelmesen nézett Zsókára:

— Ma kicsit fáradtnak látszol! De a fogaid szépek.

Zsóka elköszönt és kisietett. A váróban, a pad előtt egy hatalmas csillogó tojás állt. Nagyobb, mint egy szekrény. Oldalából tömlők és antennák álltak ki. Hasán apró lámpák és üveglencsék csillogtak. Belsejéből recsegés és zizegés hallatszott. A Robotmama jött el Elikéért.

Folytatjuk

Májusi fejtörő



Keresztrejtvény

Írjátok be a megfejtéseket és olvassátok össze a színes négyszögekbe kerülő betűket. Az így kapott mondatot kell beküldeni a keresztrejtvényből.

László, kenőcs, piruló, roskad, színen, lokni, ilenc, olasz, jelsz, úszás, rengő, fások, Palkó, zien, lesz, kása, zelk, írás, oleg, aro, seb, rió, fed, boa, ks, le, ás, ni

Virágrejtvény

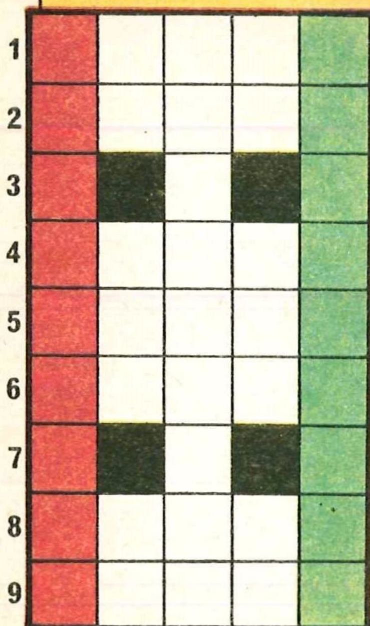
Olvassátok egymás után a betűket úgy, ahogy a vonalak mutatják. Nem áruljuk el, hogy hol kell kezdeni.



Elöl-hátul

Írd be a válaszokat a táblázatba (minden négyszögbe egy betű kerül, a kettős betűk egynek számítanak.) Olvasd össze függőlegesen a színes négyszögekbe írt betűket, melyek május havának első és utolsó vasárnapját jelentik.

1. Hegedűhúrt kennek vele. 2. Pénztárca. 3. Rá költőien (csak 3 betű) 4. Történetek gyermekeknek 5. Védekezni valaki vagy valami... 6. Hatoldalú szabályos test 7. Égitest (csak 3 betű) 8. Ural-... 9. Leveleket szállít.



Betűrejtvény

Ennek a jelképe a kisdobos-nyakkendő kék színe.



Betűről betűre

Válaszolj az alábbi egyszerű kérdésekre, a választ betűnként írd be a négyszögekbe, majd a betűket rendezd a felső sor üres négyszögeibe, az alájuk írt számok szerint. A kapott szó a 40 éves úttörőmozgalom születésnapi eseménysorozata.

Hegedű fontos tartozéka: | 7 | 1 | 5 |

Számjegy: | 4 | 9 |

Hétfőtől vasárnapig: | 7 | 8 | 2 |

Rövid mondat jelzője: | 3 | 6 |

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |

A rejtvények megfejtéseit május 26-ig juttassátok el nyílt levelezőlapon szerkesztőségünkbe. Cím a 2. oldalon.

Úttörővasút

A melléklet leírása

Az első úttörővasút kocsijának ablakait a vastag vonalon belül vágjátok ki. A két ajtó függőleges vonalait csak vágjátok fel, az ajtót nem kell kivágni. Ebbe a két-két ajtócsíkba fűzzétek be a felső rajzot. A két végén levő sárga nyelvet a szaggatott vonalak mentén hajtsátok hátra, és ide-oda huzogatva, az ajtókban és ablakokban megjelennek a gyerekek és a kalauz.

Sárkányozzunk!

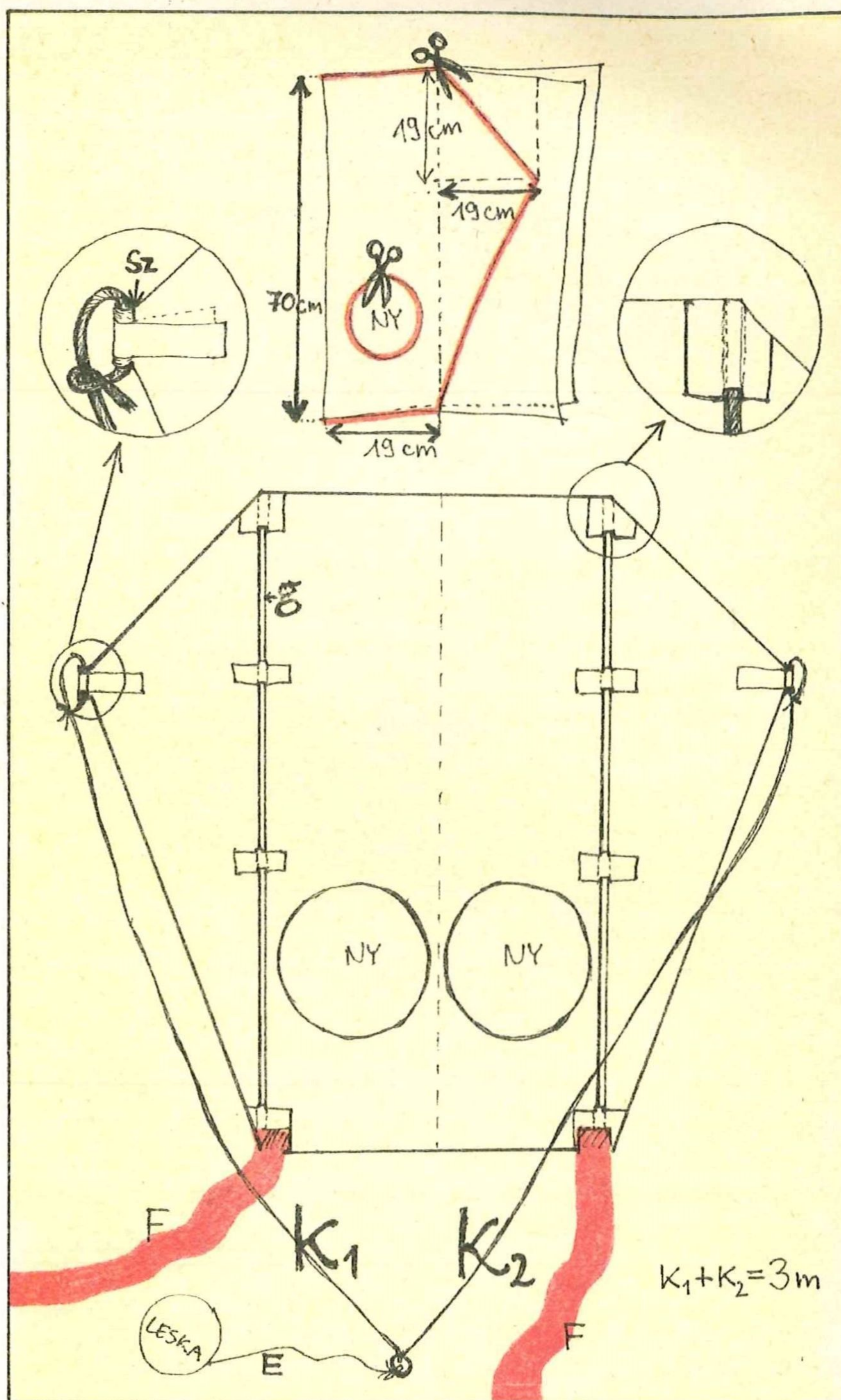
A siklósárkányt lehet műanyag fóliából, de még jobb „papír-szerű csomagoló"-ból készíteni. (ABC-ben is kapható.) Gerincnek vehetünk 4×4 mm-es modellezőlécet, de kiváló az ujjnyi vastag vessző vagy nádszál is, csak egyenes és egyforma súlyú legyen. Először hajtsátok félbe a vitorlának valót, rajzoljátok rá pontosan a formát és a légáteresztő nyílások (NY) helyét, majd éles késsel vagy ollóval vágjátok ki. Széthajtás után a két gerincrudat (g) öntapadós tapétával, celluxszal vagy műanyag szigetelőszalaggal rögzítsétek a vitorlához. Ugyanígy ragasszatok a két „fülhöz" 2 cm-es szívószál (sz) darabkákat. Ezekbe fűzzétek a 3 m hosszú kantár (k) végeit és kössétek meg jó erősen. Pontosan a kantár felénél levő hurokba (v. függönykarikába) erősítsétek majd az eresztőzsinórt, (e) amihez legjobb a vékony, erős horgászzsinór (damyl). Faroknak 3—4 cm széles krepp-papír csíkot ragaszthattok a két gerinc végéhez. Már gyenge szélben is dagad a sárkány vitorlája és szépen emelkedik.

Javában fújdogálnak már a tavaszi szelek: itt a sárkányeregetés ideje is, amely valaha — s helyenként ma is — szemet gyönyörködtető játék volt. Nagyon érdekes munka **Bodóczky István Sárkányépítés** című könyve, melyben a régi és a legújabb típusú sárkányok részletes tervrajzát is megtaláljátok. Kezdetnek ebből választottam a könnyen elkészíthető, jól repülő típust:

Figyelem! Villamosvezetékek, utak közelében és repülőtér környékén tilos sárkányt eregetni!

Jó szelet kívánok!

Rumi László



Sorompós svéd-fogó

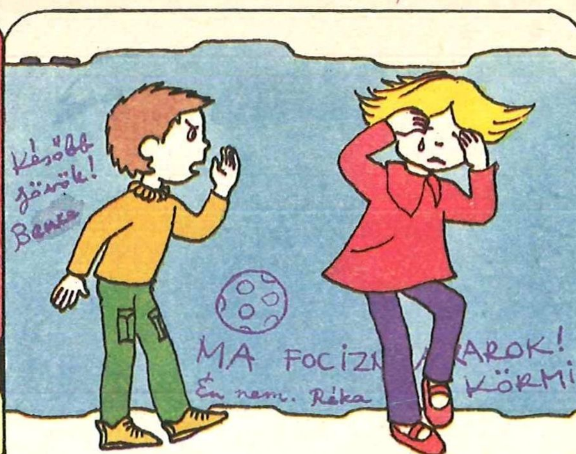
Minél több játékos vesz benne részt, annál mulatságosabb. A résztvevők úgy sorakoznak fel, hogy ugyanannyi játékos legyen egymás mellett a sorban, mint egymás mögött, vagyis tulajdonképpen egy nagy négyzetet alkotnak. Az egymás mellett álló játékosok kinyújtott karral egymás kezét megfogják, miáltal a csapatban sorok keletkeznek.

A futó és a fogó a sorok között levő utcácskákon futnak, egyikből ki, a másikba be. A csapat a futó pártján áll, és igyekszik segítséget nyújtani neki. Amikor már kritikus helyzetben van, a játékosok — a vezető jelére — egymás kezét eleresztik, „balra át"-ot csinálnak, és így ismét összefogózkodnak. Most egészen más irányú sorok keletkeznek, amelyek az előbbiekre merőlegesek. És természetesen egészen új helyzet áll elő: a fogó, aki az előbb már majdnem elérte a futót, most esetleg hirtelen két utcányira került tőle. Ha mégis megközelíti a futót, ismét „balra át" következik, és ez így megy addig, amíg egyszer a fogó mégiscsak fürgébb, mint a csapat. Akkor új fogót és új futót választanak.

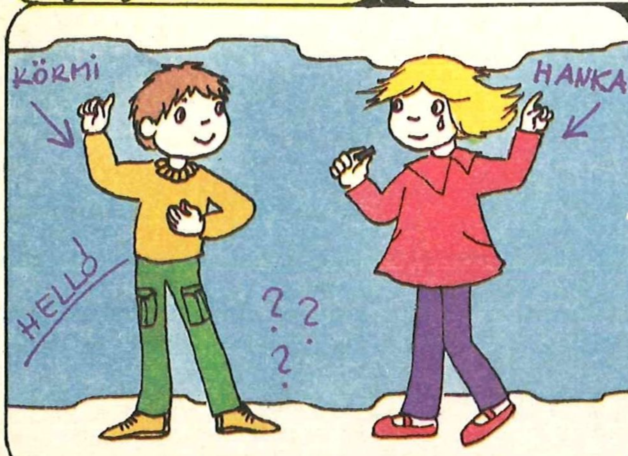
Lukácsy András Népek játékai című könyvéből

A KÉK KERÍTÉS

Van valahol egy kék kerítés, amelyik szereti, ha rajzolgatnak rá...

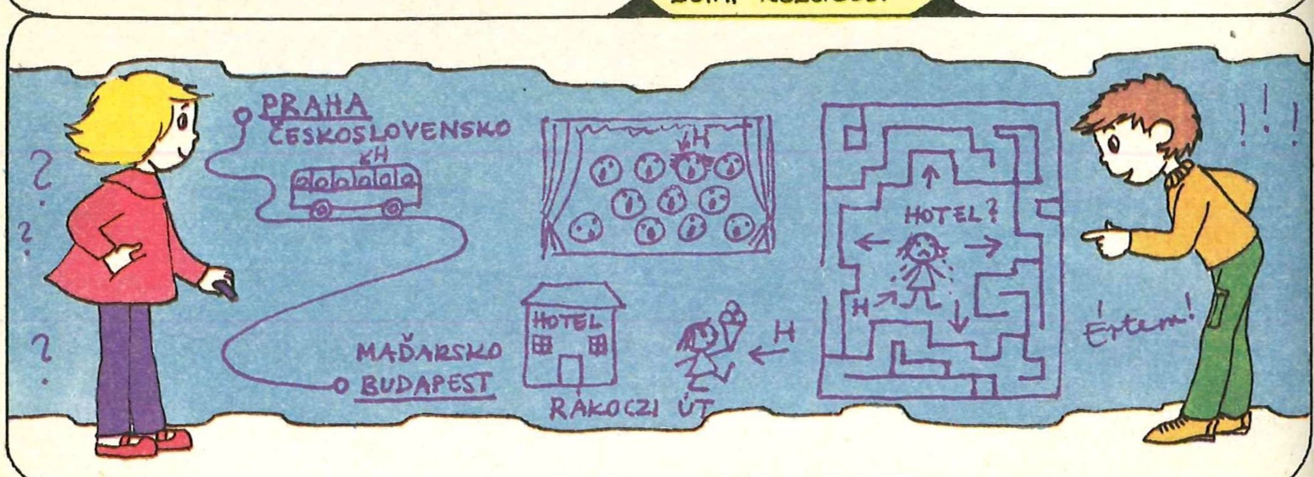


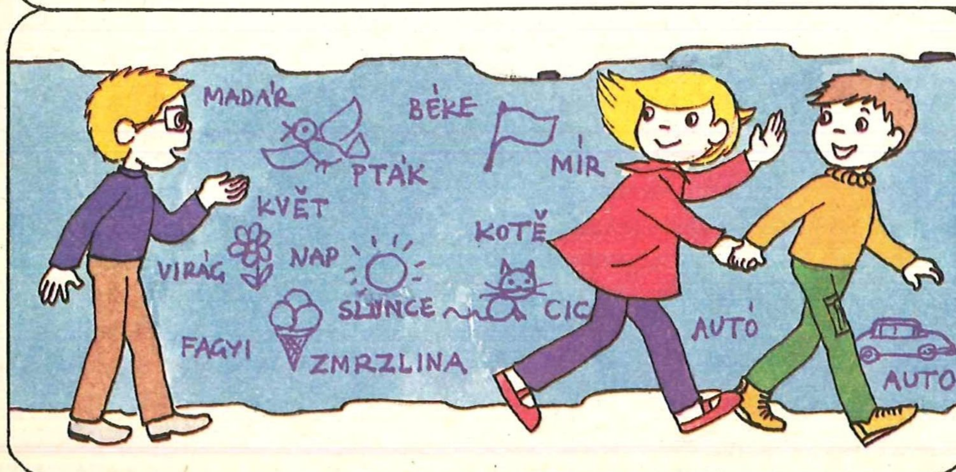
Körmi elballagott a kék kerítéshez – de a barátai helyett egy ismeretlen kislányra bukkant, aki sírt. – Mi bajod van? – kérdezte Körmi. A kislány nem válaszolt. – Süket vagy? – ordította Körmi. — Nerozumím – szólalt meg a lány. Körmi megdöbbent.



– Te jó ég! Nem értem, amit mond!!! Külföldi! Most mit csináljak? De jó, hogy itt a kerítés! Bemutatkozom neki. – A kislány is felírta a saját nevét. – Hanka, miért sírsz? – kérdezte Körmi. A kislány buzgón rajzolni kezdett.







Megérkezett Bence. – Ki ez a lány? – kérdezte. — Hanka a neve, nem ért magyarul. Prágából jött buszon egy gyerekkórussal. Fagyizás közben eltévedt, és én most visszakísérem a szállodába. Szia! – Ki lehetett a tolmács? – tűnődött Bence...

Marék Veronika